

виключній (морській) економічній і прилеглий зонах.

Література

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 03 квіт. 2003 р. № 661-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 27. Ст. 208.
3. Про національну безпеку України: Закон України від 21 чер. 2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 5.
4. Юридична енциклопедія. В 6 т. Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. Т. 5. П-С. 2003. 736 с.
5. Юридичний словник-довідник / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: Феміна, 1996. 696 с.
6. Зьолка В.Л. Охорона національних інтересів України у прикордонній сфері (адміністративно-правовий аспект): монографія. Хмельницький: НАДПСУ, 2015. 672 с.
7. Ільченко О.В. Організаційно-правові засади взаємодії органів внутрішніх справ та Державної прикордонної служби України в умовах євроінтеграції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2014. 19 с.
8. Притула А.М. Теоретико-правові засади оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 332 с.
9. Про прилеглу зону України: Закон України від 06 груд. 2018 р. № 2641-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 3. Ст. 5.

УДК 343(043.2)

Расторгуєв О.В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ВИЗНАННЯ ЇХ ЯК НЕДОПУСТИМИМИ

Однією із загальних засад кримінального провадження є неухильне додержання вимог закону. Це положення закріплене в ч. 1 ст. 9 КПК України. При цьому ч. 3 ст. 9 КПК України при всій неоднозначності своєї конструкції дає підстави для твердження, що Кримінальний процесуальний кодекс України є пріоритетним у застосуванні перед іншими законами, які в свою чергу не можуть суперечити Кодексу.

Відповідно, збирання доказів, яке здійснює сторона обвинувачення шляхом проведення С(Р)Д та НС(Р)Д, проведення інших процесуальних дій (ч. 2 ст. 93 КПК України) повинно здійснюватися у порядку, визначеному КПК України. Дотримання встановленого КПК України порядку збирання доказів забезпечує допустимість такого доказу в

розумінні ч. 1 ст. 86 КПК України

Однак, як показує практика, слідчими та прокурорами постійно допускаються грубі порушення порядку збирання доказів внаслідок неправильного розуміння змісту норм КПК України, що в свою чергу призводить до визнання таких доказів як недопустимими.

Відповідно до ст. 103 КПК України процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у протоколі. Відповідно, збирання стороною обвинувачення доказів повинно також бути зафіксовано у відповідному протоколі, який складається слідчим або прокурором, які проводять відповідну процесуальну дію (ч. 1 ст. 106 КПК України).

За відсутності складеного протоколу проведеної слідчої або іншої процесуальної дії буде порушено порядок належної фіксації, як одного із критеріїв кримінально-процесуальної доктрини допустимості доказів.

Так, у разі направлення стороною обвинувачення запиту про надання речового доказу (документів, відеозапису тощо) в порядку статті 93 КПК України, при отриманні такого доказу без належного оформлення відповідного протоколу (вилучення) вважатиметься, що такий доказ було отримано з порушенням порядку, передбаченого КПК України.

Аналогічної позиції притримується і Верховний суд, який відсутність відповідного протоколу проведеної слідчої або іншої процесуальної дії називає як порушення порядку збирання доказів та відсутності фіксації проведеної відповідної слідчої або процесуальної дії.

Приходимо до висновку, який ґрунтується на актуальній судовій практиці, що норми статті 103 та 106 КПК України в частині складання протоколу проведеної відповідної слідчої або процесуальної дії як належної фіксації таких є імперативними та не передбачають іншого трактування. В інакшому випадку, за відсутності належного оформлення проведеної відповідної слідчої або процесуальної дії у формі протоколу, остання вважатиметься проведеною із порушенням порядку, встановленого КПК України. А зібрані докази підлягатимуть до визнання як недопустимими.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України в ред. від 17 бер. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Постанова ККС ВС від 11 лют. 2020 р. у справі за № 761/33311/15-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87672462>
3. Постанова ККС ВС від 14 лип. 2021 р. у справі за № 752/15019/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98368415>
4. Вирок ВАКС від 31 бер. 2021 р. у справі за № 333/1539/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96071606>